

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

privind reglementarea etichetării cheltuielilor bugetare și fiscale pentru bugetarea verde

Având în vedere:

- prevederile articolului 3 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană care are drept obiectiv instituirea unei piețe interne care să acționeze pentru dezvoltarea durabilă a Europei și să fie întemeiată, printre altele, pe o creștere economică echilibrată și pe un nivel înalt de protecție și pe îmbunătățirea calității mediului;
- prevederile Agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă (denumită în continuare „Agenda 2030”) adoptată la 25 septembrie 2015 de Adunarea Generală a ONU, care are ca element central obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD), ce acoperă cele trei dimensiuni ale durabilității: economică, socială și de mediu, precum și angajamentul Uniunii și al Statelor Membre în ceea ce privește punerea în aplicare a Agendei 2030, într-o manieră completă, coerentă, cuprinzătoare, integrată și eficientă, în strânsă cooperare cu partenerii și cu alte părți interesate.
- prevederile Acordului de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice („Acordul de la Paris”) încheiat la Paris la 12 decembrie 2015 și semnat de România la New York la 22 aprilie 2016, ratificat prin Legea nr. 57 din 10 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 20 aprilie 2017, care vizează consolidarea răspunsului la schimbările climatice și reprezintă un pas important către obiectivul de a realiza o Uniune neutră din punct de vedere climatic până în 2050;
- prevederile Pactului Ecologic European (European Green Deal), publicat de Comisia Europeană la 11 decembrie 2019, parte integrantă a Strategiei Comisiei de punere în aplicare a Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite și a obiectivelor de dezvoltare durabilă și care prezintă o nouă strategie de creștere care are drept scop transformarea UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, competitivă și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, în care să nu existe emisii nete de gaze cu efect de seră în 2050 și în care creșterea economică să fie decuplată de utilizarea resurselor;
- prevederile Regulamentului (UE) 2020/852 (Taxonomia UE) al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 publicat în iunie 2020 și pus în aplicare în legislația națională prin Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1239/2021, publicat în 4 Octombrie 2021, care modifică și completează cerințele Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.1802/2014 și Ordinul Ministrului Finanțelor

Publice nr.2844/2016, cu modificările și completările lor ulterioare, privind raportarea informațiilor nefinanciare, care instituie o înțelegere unitară a activităților economice durabile din punct de vedere al mediului în UE, instrument cheie al Uniunii Europene pentru a redirecționa fluxurile de capital către investiții sustenabile și pentru a crea transparență pe piață;

- prevederile Regulamentului (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de Redresare și Reziliență, ținând cont de Decizia Consiliului de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României nr 608 din 27.09.2021;

ținând cont:

- de Planul Național de Redresare și Reziliență al României, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Consiliului UE de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României, nr.2021/0309(NLE), componenta 6 - Energie, reforma 3 „Bugetarea verde” - Jalonul 123 care prevede elaborarea și începerea aplicării unei metodologii de planificare bugetară verde, care urmează a se dezvolta și implementa în domeniul fiscal-bugetar și care urmează a fi realizată de un Comitet interministerial care se va constitui, în scopul evaluării impactului liniilor bugetare individuale asupra obiectivelor de mediu, în conformitate cu taxonomia Uniunii Europene pentru activitățile durabile și cu Orientările tehnice privind aplicarea principiului de ”a nu aduce prejudicii semnificative” (2021/C58/01);
- de Strategia pe termen lung a României pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră - ROMÂNIA NEUTRĂ în 2050, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1215/2023;
- că obiectivul acestei reforme va permite autorităților române să monitorizeze cheltuielile bugetare și fiscale cu impact favorabil sau nefavorabil și să evalueze impactul politicii bugetare și fiscale asupra mediului și climei;
- de faptul că o prioritate majoră și continuă a Guvernului o constituie reforma privind eficiența alocărilor bugetare către investiții verzi care să aibă o contribuție semnificativă asupra mediului, prin protejarea și refacerea ecosistemelor naturale, utilizării durabile a resurselor și îmbunătățirea sănătății umane în contextul resurselor bugetare limitate;
- că la nivelul Uniunii Europene va fi adoptată o nouă strategie ambițioasă, referitoare la adaptarea la schimbările climatice, care va intensifica eforturile în materie de imunizare la schimbările climatice, de consolidare a rezilienței, de prevenire și de pregătire și va asigura investitorii, societățile de asigurări, întreprinderile, orașele și cetățenii să fie în măsură să acceseze date și să dezvolte instrumente pentru a integra schimbările climatice în practicile lor de gestionare a riscurilor;
- că una din componentele de bază ale cadrului fiscal este guvernarea fiscal-bugetară care are drept obiectiv îmbunătățirea eficienței cheltuielilor publice, prin creșterea transparenței și facilitarea identificării opțiunilor de realocare a resurselor către ”înverzirea” bugetelor publice;
- de necesitatea re poziționării politicilor publice în materie de mediu, aprovizionare cu energie curată în toate sectoarele economice și industriale, de-a lungul lanțului de producție și de consum, pentru proiectele de infrastructură de mare anvergură, în sectorul transporturilor, al alimentației și agriculturii, al construcțiilor, al fiscalității și al prestațiilor sociale;

- de contextul procesului de aderare la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD), din "Recomandarea Consiliului privind guvernarea bugetară" reiese că atât membrii afiliați la această organizație, cât și cei neafiliați trebuie să implementeze cadre de guvernare bugetară orientate către tranziția verde, tendință care se conturează în economie la nivel mondial;

luând în considerare:

- necesitatea ca acest act normativ să constituie temeiul legal al începerii lucrărilor de pregătire pentru analiza și etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale pentru bugetarea verde pentru exercițiul bugetar din anul 2024;
- neadoptarea prezentului act normativ conduce la nerealizarea jalonului 123 din Planul Național de Redresare și Reziliență, și în consecință la blocarea fondurilor europene alocate României prin Planul Național de Redresare și Reziliență;
- neadoptarea prezentului act normativ va conduce la întârzierea alocărilor din bugetul național către priorități ecologice astfel încât România să se poată conforma cadrului european de guvernare,

în considerarea faptului că toate aceste elemente vizează interesul public general și constituie situații de urgență și extraordinare, a căror reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art.115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art.1 - (1) Prezenta ordonanță de urgență reglementează cadrul conceptual, instituțional și procedural pentru analiza și etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale în procesul bugetar.

(2) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale se realizează potrivit art.10.

Art.2 - În înțelesul prezentei ordonanțe de urgență, termenii și expresiile de mai jos se definesc după cum urmează:

a) *Activitate economică durabilă din punctul de vedere al mediului* - activitate care îndeplinește criteriile stabilite la art.3 din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 publicat în iunie 2020;

b) *Bugetare verde* - proces de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale care contribuie la atingerea obiectivelor de mediu, respectiv evaluarea impactului politicilor bugetare sau fiscale asupra mediului, inclusiv evaluarea coerenței acestora față de îndeplinirea angajamentelor naționale și internaționale asumate de România;

c) Cheltuieli bugetare - așa cum sunt definite la art. 2 alin. (1) pct. 8 din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare ;

d) *Cheltuieli fiscale* - așa cum sunt definite potrivit art.3, pct.20 din Legea responsabilității fiscal bugetare nr. 69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

e) *Etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale* - încadrarea cheltuielilor bugetare și fiscale în anumite categorii din punct de vedere al impactului asupra mediului, cu luarea în considerație atât a obiectivelor stabilite la art.9 din Regulamentul (UE) 2020/852, cât și a legislației naționale de mediu;

f) *Program bugetar* - are înțelesul prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 467/2022 pentru aprobarea Metodologiei de elaborare și execuție a programelor bugetare;

Art.3 - (1) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale se aplică în mod etapizat bugetelor prevăzute la art.1 alin (2) din Legea nr.500/2002 cu modificările și completările ulterioare.

(2) Procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale se aplică măsurilor bugetare asociate programelor întocmite de ordonatorii principali de credite, anexă la bugetele acestora.

(3) Etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale se elaborează pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget.

(4) Cheltuielile bugetare și fiscale sunt evaluate din punct de vedere al impactului asupra obiectivelor de mediu prevăzute la art.9 din Regulamentul (UE) 2020/852, fiind încadrate în următoarele categorii: cheltuieli „verzi”, cheltuieli „maro”, cheltuieli „mixte”, cheltuieli „neutre”, „cheltuieli neetichetate”.

(5) Obiectivele de mediu asupra cărora se va face analiza și etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale din punct de vedere al impactului asupra acestora se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei ordonanțe de urgență.

(6) Prioritizarea ordonatorilor principali de credite asupra cărora se va stabili analiza și etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale precum și calendarul bugetar aferent acestui proces se realizează prin Memorandum aprobat de Guvern.

Art.4 - Coordonarea procesului de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale se realizează de Ministerul Finanțelor prin Comitetul interministerial pentru etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale și de evaluare a impactului liniilor bugetare individuale asupra obiectivelor de mediu, denumit în continuare Comitetul.

Art.5 - (1) În scopul realizării procesului de analiză și etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale, Comitetul, organism consultativ fără personalitate juridică, se constituie din reprezentanți ai Ministerului Finanțelor și ai Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor. În scopul realizării procesului de analiză și clasificare a cheltuielilor bugetare și fiscale, la solicitarea Comitetului pot fi cooptați și reprezentanți din cadrul altor instituții publice în funcție de domeniul analizei.

(2) Pentru realizarea activităților prevăzute la alin (1), Ministerul Finanțelor prin Comitet are acces neîngrădit la acte, documente și informații necesare exercitării atribuțiilor sale pentru clasificarea cheltuielilor publice din punct de vedere al impactului asupra obiectivelor de mediu și care vor fi furnizate de autoritățile publice participante/instituțiile publice/structuri ale acestora, cu atribuții în domeniul fundamentării și elaborării bugetului, a evidențierii contribuției favorabile sau

nefavorabile a cheltuielilor bugetare și fiscale, putând iniția reglementări prin care să se utilizeze cele mai bune practici din domeniul bugetării verzi.

(3) În vederea realizării sarcinilor ce decurg din desfășurarea procesului de planificare și monitorizare a bugetării verzi, cât și a celor ce decurg din procesul de aderare a României la OECD, se suplimentează cu nouă posturi personalul din cadrul structurii care coordonează aceste procese și care deține managementul proiectului privind îndeplinirea jalonului 123 "Finalizarea și aplicarea unei metodologii de planificare bugetară verde" din cadrul reformei 3 "Bugetarea verde", începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(4) Modul de organizare și funcționare, precum și atribuțiile Comitetului se stabilesc prin Hotărâre de Guvern.

Art.6 - (1) Raportul privind situația macroeconomică pentru anul bugetar pentru care se elaborează proiectul de buget și proiecția acesteia pe următorii trei ani, elaborat ca urmare a aplicării prevederilor art.35 alin (2) din Legea nr.500/2002, cu modificările și completările ulterioare, precum și raportul privind execuția bugetară finală prevăzut la art. 45 din Legea nr.69/2010, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vor include și un capitol distinct referitor la etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale.

(2) Comitetul elaborează capitolul prevăzut la alin (1).

(3) Rapoartele prevăzute la alin (1), se publică pe pagina de internet a Ministerului Finanțelor în vederea asigurării informării societății civile cu privire la prioritățile și provocările tranziției ecologice.

Art.7 - (1) În procesul de etichetare a cheltuielilor bugetare și fiscale se respectă principiile generale precum și obiectivele de mediu, după caz, stabilite în concordanță cu taxonomia europeană prevăzute în Normele metodologice privind reglementarea etichetării cheltuielilor bugetare și fiscale pentru bugetarea verde.

(2) Succesiunea de etape care se aplică în procesul de analiză și etichetare a cheltuielilor fiscale este următoarea:

a) identificarea cheltuielilor fiscale care generează un impact semnificativ asupra veniturilor bugetare, indiferent de impactul real al acestora asupra mediului;

b) estimarea ponderii acestor categorii de cheltuieli fiscale în buget;

c) identificarea cheltuielilor fiscale despre care se prezumă că pot contribui în sens pozitiv sau negativ la realizarea unui obiectiv de mediu și estimarea ponderii acestora în buget.

Art. 8 - Etichetarea cheltuielilor bugetare și fiscale se face începând cu exercițiul bugetar al anului 2024.

Art.9 - Începând cu exercițiul bugetar al anului 2026, procesul de etichetare a cheltuielilor bugetare se extinde și la bugetele administrației publice locale în vederea îmbunătățirii planificării și execuției bugetare la nivelul acestora.

Art.10 - În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență Ministerul Finanțelor elaborează normele metodologice prevăzute la art.1

alin.(2) precum și modul de organizare, funcționare și atribuțiile Comitetului, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

PRIM-MINISTRU
Ion - Marcel Ciolacu